

Navzdory stagnaci české ekonomiky se počet insolvencí v roce 2023 nezvýšil. Poprvé se však v datech významně zobrazil morální hazard strategie odpouštění dluhů.

5.1.2024 - Alexandra Kocková | Svaz měst a obcí České republiky

INSOLVENCE PRÁVNICKÝCH OSOB:

V meziročním srovnání byl zaznamenán pokles prohlášených konkurzů firem o 6,2 %, kdy za rok 2023 se do konkurzu dostalo 654 firem. I když ekonomika České republiky vykazuje stagnaci, tak se to zatím neprojevuje v nárůstu úpadků firem. Firmy jsou zdrženlivé ve svém hospodaření, snaží se snižovat náklady, ale přitom si stále drží své zaměstnance. Některé menší (často rodinné) firmy, jejichž chod byl závislý na cenách energií, avizovaly, že postupně ukončí svoji činnost bez insolvence.

Do insolvenčních problémů se dostaly některé společnosti vydávající nebonitní dluhopisy či založené na podvodném byznysu (investiční skupina Premiot Group, a.s., WCA International s.r.o., MAMMOTH s.r.o.).

Rozmach fotovoltaického odvětví přivedl řadu majitelů společností k neodpovědnému přijímání záloh na zakázky, které pak společnosti nebyly reálně schopné realizovat (Energetický holding Malina a.s., AR Solar CZ s.r.o., Alpha Solar systems s.r.o.). I když meziročně došlo k poklesu konkurzů firem, v posledním čtvrtletí se oproti třetímu čtvrtletí minulého roku počty konkurzů zvýšily o 25 %. Rok 2024 ukáže, zda se jedná o první signál dlouho očekávaného nárůstu firemních bankrotů anebo šlo o náhodný vzestup.

INSOLVENCE OBČANŮ:

Počty povolených oddlužení se meziročně snížily o 3,5 %. Zadlužení lidé pravděpodobně vyčkávají na avizované snížení doby oddlužení na tři roky obsažené ve vládním návrhu novely. Poprvé však byly zpracovány výsledky tříletých oddlužení, které seniorům umožnila změna insolvenčního zákona platná od června 2019. Z analýzy souboru ukončených případů 1 883 seniorů vyplynulo, že jejich dluhy se oproti dluhům seniorů vstupujících do oddlužení v roce 2013 zvýšily v průměru pětinasobně, míra uspokojení věřitelů však byla sedmkrát nižší. Průměrný dluh starobních důchodců při vstupu v roce 2019 činil 2,1 mil. Kč, průměrná míra uspokojení věřitelů byla 7,1 % z dluhů.

Jednatelka InsolCentra Jarmila Veselá uvedla: **„I když dlouhodobě varujeme před neuváženým odpouštěním dluhů (vyvlastňováním pohledávek), přesto nás ohromila rychlost, jakou lidé morálnímu hazardu propadli, a navíc i rozsah tohoto dopadu. Necelé dva tisíce seniorů dosáhly dluhů ve výši téměř 4 mld. Kč. Obáváme se, že přijetí plošného tříletého oddlužení jen potvrdí zadluženým lidem, že dluhy nejsou v podstatě žádný problém. Morální hazard by se pak mohl rozšířit mezi širší část české populace.“**

Z dat vyplynulo, že i senioři s krátkodobými dluhy si půjčují obdobně jako dlouhodobě zadlužení lidé. Za jejich zadlužení neodpovídají věřitelé z doby neregulovaného trhu s půjčkami, ale lidé sami. Nejde také o vysoké úroky či poplatky z prodlení, protože jejich výše je v současném oddlužení již omezena. Senioři při svém rozhodování pravděpodobně dospěli k názoru, že si na nich nikdo už nemůže nic vzít, a nakonec jim stát stejně dluhy odpustí. Jak vyplývá z dluhového trasování, nejde o neschopné jedince, protože ti by nebyli schopni sofistikovaného získávání půjček.

<http://www.smocr.cz/cs/novinky/a/navzdory-stagnaci-ceske-ekonomiky-se-pocet-insolvenci-v-roce-2023-nezvysil-poprve-se-vsak-v-datech-vyznamne-zobrazil-moralni-hazard-strategie-odpousteni-dluhu>